

הגליל בידיים טובות

המרכז הרפואי לגליל שבנהריה מעניק שירותים לכ-650 אלף תושבים ולכוחות הביטחון שפועלים בצפון הארץ - בשגרה ובזמן חירום ■ בית חולים בקו עימות, שמשלב מצוינות רפואית, מחקר וחדשנות, וגם תפיסה אישית ואנושית של מטופלים ושל עובדים

המרכז הרפואי לגליל (Galilee Medical Center), ששוכן במזרח העיר נהריה, קיים משנת 1947. במהלך ההיסטוריה שלו הוא התפתח ממוסד מקומי קטן

לקומפלקס רפואי רחב ומתקדם, הגדול ביותר בגליל והשני בגודלו בצפון מדינת ישראל. המרכז הרפואי מספק שירותים לכ-650 אלף תושבי הסביבה ולכוחות הביטחון ששוהים ופועלים באזור - בימי שגרה וכמובן בתקופות חירום. מיקומו במרחק עשרה קילומטרים בלבד מגבול לבנון מגדיר אותו כבית חולים בקו עימות. המרכז משתרע על שטח בנוי של 165,000 מ"ר. יש בו 3,300 עובדים ו-775 מיטות אשפוז. עשרות מחלקות אשפוז ומרפאות פועלות בו, בשבעה אגפים: מלר"ד (רפואה דחופה), טיפול נמרץ, כירורגי, אגף פנימי, נשים ויולדות, ילדים ומעבדות. בנוסף, פועל בבית החולים מכון דימות גדול.

לחזונו המעשי של המרכז הרפואי לגליל שני עוגנים: האחד, מצוינות רפואית וקידום מחקר וחדשנות, תוך שיתוף פעולה עם האקדמיה, התעשייה והקהילה. האחר, חשוב לא פחות: ראייה אישית, אנושית וחומלת של המטופלים ושל העובדים, בבחינת "אדם לאדם - אדם".

אגפים, מחלקות, יחידות ומכונים

אגף פנימי: 6 מחלקות פנימיות, מחלקה גריאטרית, מחלקה נפרולוגית, נירולוגית (יחידת שבץ מוחי), מערך אונקולוגי, מערך קרדיולוגי ומחלקת שיקום.

אגף כירורגי: מערך הרדמה וחדרי ניתוח, מחלקות כירורגיה (2), יחידת טראומה, כירורגיית שד,

שנת הקמה: 1947
מיטות: 777

הנהלה

מנהלת מערך האחיות
דליה טדגי

סגנית מנהל
ד"ר חתאם חוסיין

סגן מנהל
ד"ר צבי שלג

מנהל המרכז הרפואי
פרופ' מסעד ברהום

סגנית מנהלת מערך
האחיות
הלן מלכה זאבי

סגנית מנהלת מערך
האחיות
ד"ר לילך דידי שמע

סגן המנהל
האדמיניסטרטיבי
דרור פאר

מנהל אדמיניסטרטיבי
משה מיוחס

ניתוחים בריאטריים, מחלקת נירוי-כירורגיה וטיפול נמרץ נירויכירורגי, כירורגיית חזה, כירורגיית כלי דם, מחלקות אורתופדיה (2), לרבות יחידות עמוד שדרה, אורתופדיית ילדים, כף יד, ארטרוסקופיה אורתופדיית, מחלקה אורולוגית הכוללת יחידת אורולוגית ילדים, אף-אוזן-גרון הכוללת יחידת לניתוחי ראש-צוואר, יחידה רינולוגית, יחידת אף-אוזן-גרון ילדים, כירורגיה פלסטית וכוויות, מחלקת עיניים, המרכז לניתוחי פה, פנים ולסתות, רפואת הפה והשיניים, לרבות 7 התמחויות שונות.

אגף נשים ויולדות (ע"ש רעייה שטראוס): מחלקת נשים, חדרי לידה, יולדות, תינוקות, יחידה לאולטרסאונד מיילדות וגניקולוגיה, יחידה לרפואת האם והעובר, מכון להפרייה חוץ גופית ושירות פיזיותרפיה לבריאות האשה.

מחלקת נירוי-כירורגיה וטיפול נמרץ נירויכירורגי, כירורגיית חזה, כירורגיית כלי דם, מחלקות אורתופדיה (2), לרבות יחידות עמוד שדרה, אורתופדיית ילדים, כף יד, ארטרוסקופיה אורתופדיית, מחלקה אורולוגית הכוללת יחידת אורולוגית ילדים, אף-אוזן-גרון הכוללת יחידת לניתוחי ראש-צוואר, יחידה רינולוגית, יחידת אף-אוזן-גרון ילדים,

ניתוח נירויכירורגי

פצועי מלחמה מגיעים למרכז הרפואי
בפינוי מוסק, מלחמת חרבות ברזל, 2024

ניתוח גניקולוגי
בסיוע רובוט

מנהלים לאורך השנים

- 1957 - 1962: ד"ר קורט בראון ז"ל
- 1962 - 1965: ד"ר רייכנבך ברנרג ז"ל
- 1965 - 1979: ד"ר אביגדור איינהורן ז"ל
- 1979 - 1982: ד"ר גבריאל אולמן ז"ל
- 1982 - 1987: ד"ר אליצור חזני
- 1987 - 2006: פרופ' שאול שאשא ז"ל
- 2006 - היום: פרופ' מסעד ברהום

עתיד

הנהלת המרכז הרפואי פועלת להמשך ביסוסו כ"מרכז על" המייצג מצוינות, מקצוענות, סובלנות ושוויוניות, תחת הדגל "אדם לאדם - אדם". המרכז, ממובילי הרפואה בצפון המדינה, הוא בחירה ראשונה של מטופלים, אנשי סגל וסטודנטים, מוסד למחקר ולהוראה שנטוע עמוק בלב הקהילה. שיתופי הפעולה הרבים עם מרכזים רפואיים בארץ ובעולם, עם מוסדות אקדמיה ועם גופי תעשייה צפויים להעמיק ולהוביל להישגים קליניים ואקדמיים. כיום מקודמת תוכנית אב לגידול בהיקפי הפעילות הרפואית בעשורים הבאים. היעד: כ-2,000 מיטות אשפוז בשנת 2045.

המרכז הרפואי בולט בהישגים אקדמיים ומחקריים, וצוין בפרסומים רבים בעיתונות מדעית. במכון המחקר שנחנך בו ב-2018 פועלות עשר מעבדות

חדשנות

מ-2023 פועלת במרכז הרפואי קהילת חדשנות שבמסגרתה עשרות קלינאים עובדים הכשרות בנושאי פיתוחים טכנולוגיים בתחומי הבריאות הדיגיטלית, המכשור הרפואי ועוד. למרכז הרפואי יש תפקיד חשוב באקוסיסטם של חדשנות בגליל המערבי, והוא מקיים פרויקטים בשיתוף מוסדות אקדמיים וחברות הזנק. בין השאר, מדובר בפרויקטים מחקרניים עם הפקולטה לרפואה בגליל של אוניברסיטת עזריאל בר אילן, בשיתופי פעולה עם חממות טכנולוגיות, במיזמים בתחום הבינה המלאכותית, בשימוש במסדי נתונים מבוססי דאטה ובשילוב רובוטיקה בעבודה השוטפת.

לאורך השנים, בלט המרכז הרפואי בהישגים אקדמיים ומחקריים, וצוין בפרסומים רבים בעיתונות מדעית בארץ ובעולם. ב-2013 הונחה אבן הפינה למכון מחקר במרכז הרפואי, והוא נחנך ב-2018. במכון עשר מעבדות: לחקר המוח, למחקר גניקולוגי, למחקר נפרולוגי, לחקר הלב, למחקר עור, לחקר הנדסת רקמות, למחקר אף אוזן גרון, למחקר גנטיקה ולמחקר ראומטולוגי. בנוסף, פועלת בו מעבדה לביו הנדסה התחדשותית. פעילות ייחודית מתקיימת בנושא חקר התחלואה והרפואה בשואה. הפעילות החלה ביוזמת המנהל הקודם, פרופ' שאול שאשא ז"ל, שהיה גם חוקר שואה. מדי שנה מתקיים כנס בנושא, שאותו מובילה כיום בתו של פרופ' שאשא, ד"ר הדס לבסקי שאשא, מנהלת היחידה לנפרולוגיה לילדים.

מערך אחיות מצטיין

הנהלת המרכז הרפואי לגליל פועלת לקידום מגזר האחיות והאחים כגורם מרכזי בצוות רב מקצועי ששם את המטופל במרכז ומקדם חדשנות טכנולוגית. פעילותו של מערך האחיות מקיפה את התחומים הבאים:

- בטיחות בטיפול:** קידום תרבות של בטיחות והטמעתה.
  - איכות הטיפול:** ניהול מערך איכות, ניהול תוכנית ארגונית למדדי איכות, ביצוע מבדקי איכות פנימיים והכנה למבדקים חיצוניים.
  - שירות:** בחינה של חוויית השירות ונקיטת פעולות לשיפור.
  - אקדמיציה:** הטמעת תהליכי עבודה על בסיס סטנדרטים בינלאומיים, כתיבת נהלים ויישומם.
  - מניעת זיהומים:** ביצוע תהליכי מניעה, הבניית שיטות עבודה בנושא, ביצוע חקירות אפידמיולוגיות.
  - פיתוח מקצועי והדרכה:** מיפוי צורכי ההדרכה בתחומים השונים ופיתוח תוכניות בהתאם.
  - ניהול כוח אדם:** חיזוי צרכים עכשוויים ועתידיים במערך, גיוס והשמה בהתאם.
  - שעת חירום:** הכשרת הצוות למתן טיפול אופטימלי במתארי חירום, הערכת תפקודו והפקת לקחים.
- מערך האחיות פועל לקידום תהליכים קליניים

אגף מעבדות שירות ומחקר המתבלטות במצוינות קלינית ומחקרית; האגף כולל מעבדות: מיקרוביולוגיה, המטולוגיה, בנק דם, פתולוגיה וציטולוגיה, ומעבדה ביוכימית ואנדוקרינולוגית שבה התפעול הטרום-אנליטי נעשה באופן אוטומטי וללא מגע אדם בעזרת מיכשור וטכנולוגיה המתקדמים ביותר בעולם הרפואה. **מרכז טראומה אזורי:** המרכז קרוב לקבלת הכרה כמרכז טראומה על-אזורי. בשנים 2013-2018 טופלו בו למעלה מ-3,500 פצועים שנפגעו במלחמה בסוריה.

אקדמיה ומחקר

המרכז הרפואי לגליל מוכר כמוסד אוניברסיטאי ומסונף לפקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי בגליל של אוניברסיטת בר אילן. ככזה, הוא משמש מרכז למחקר, להוראה ולהשתלמות. כבר בתחילת שנות התשעים, בניהולו של פרופ' שאול שאשא ז"ל, בית החולים היה אחד הראשונים בישראל שמסדו מחקר קליני, גייסו חוקרים ועודדו רופאים לבצע עבודת מחקר בסיסית.

אגף ילדים: מחלקת ילדים, טיפול נמרץ ילדים, פגייה וטיפול נמרץ ביילוד, כירורגיית ילדים, נפרולוגיית ילדים, הדרכת הילד והמשפחה, התפתחות הילד, נירולוגיית ילדים, אשפוז יום ילדים.

מחלקת טיפול נמרץ כללי - מהגדולות בישראל, כולל טיפול נמרץ כללי ונשימתי ושירות ECMO. מחלקה לרפואה דחופה (חדר מיון): כללי וילדים מערך דימות: טומוגרפיה ממוחשבת, מכון MRI, נירורדיולוגיה פולשנית ועוד.

עשרות מכונים, מרפאות ויחידות, בהם: גסטרואנטראולוגיה, יחידת כבד ודרכי מרה, יחידה לניתוחים בריאטריים, ראומטולוגיה, נירופיזיולוגיה, מכון לגנטיקה רפואית, מכון ריאות, יחידה לרפואת העור, מחלות זיהומיות ומניעת זיהומים, מכון המטולוגי, מכון לסוכרת, אנדוקרינולוגיה ומטבוליזם, אלקטרו-פיזיולוגיה, נירור-אורולוגיה, מכון דיאליזה הכולל דיאליזה פריטונאלית, מכון לרפואה גרעינית, מרפאת מושתלים, מרכז לניתוחים אסתטיים, מרפאת פיזיותרפיה ועוד.

- לרוחב המרכז הרפואי באמצעים שונים:
1. **מומחיות קלינית:** אחים ואחיות משתלמים בקורסי מומחיות מגוונים, שמעניקים להם סמכויות טיפול מורכבות.
  2. **מתאמי נושא** בעלי ניסיון קליני מוכח והכשרות מתקדמות בתחום הרלוונטי (החייאה, סוכרת, כאב, טראומה, השתלות ופצע).
  3. **פיקוח קליני** שמבוצע על ידי צוות מפקחות בעלות הכשרה רלוונטית וניסיון ניהולי. צוות הפיקוח שותף בתכנון המדיניות ובניהול כוח האדם.

היסטוריה ישנה וחדשה

בנובמבר 1947, עם הכרזת האו"ם על הקמת המדינה, כבר היו בגליל המערבי שמונה ישובים עבריים. שירותי הרפואה באזור היו מועטים ודלים, ותושבות האזור נאלצו לנסוע לחיפה כדי ללדת. על רק פעולות איבה של תושבים ערבים, שפרצו בעקבות הכרזת האו"ם, נסיעה זו לא הייתה עוד אפשרית.

דצמבר 1947, מחלקת יולדות בפנסיון: רופאת נשים משבי ציון כרעה ללדת, ורופא המושבה נהריה, ד"ר וידנפלד, הציע לידת בית. הרופאה העדיפה להגיע לחדר האוכל שבקומת הקרקע בפנסיון גרטל מאיר בנהריה, שם ילדה בהצלחה. תוך שלושה חודשים נולדו בפנסיון עוד שמונה תינוקות. בהמשך, עבר "בית היולדות" למלון רוזנבלט בנהריה.

1948, בית חולים צבאי: מלון רון שבשדרות הגעתון הוכשר לשמש בית חולים צבאי ועבדו בו שני רופאים מהאזור. כעבור זמן קצר הצטרף אליהם רופא שלישי, שהגיע לארץ ממחנה עולים בקפריסין עם ציוד ניתוח, עם רעייתו, שהייתה אחות, ועם בנו, שהיה סטודנט לרפואה באירופה. שלושתם עבדו בבית החולים.

1949, בית חולים אזרחי: מועצת המושבה נהריה החליטה להקים בית חולים אזרחי. תוך פחות משנתיים בוצעו במקום כ-800 לידות ויותר מ-1,000 ניתוחים.

1956, קליטה ברשת מלב"ן: במאי 1956 נחנך בית החולים כחלק מרשת מלב"ן (מוסדות לטיפול בעולים נחשלים), ובו ארבע מחלקות אשפוז ושירותים כרנטגן, מעבדות ופיזיותרפיה. עם הזמן עברו עוד ועוד פעילויות רפואיות בבית החולים לאחריות המדינה.

△ טיפול צמוד במחלקת הפגייה

▽ מבנה היסטורי של בית החולים בנהריה בימיו הראשונים. התמונה משנות החמישים, טרום הקמת המרכז הרפואי לגליל במיקומו הנוכחי. באדיבות מוזיאון בית ליברמן - להנצחת מורשת העיר נהריה

בקהילת החדשנות שבמרכז הרפואי קלינאים עוברים הכשרות בפיתוחים טכנולוגיים. פרויקטים רבים מתבצעים בשיתוף מוסדות אקדמיים, חברות הזנק וחממות טכנולוגיות

עתיד

הנהלת המרכז הרפואי פועלת להמשך ביטוסו כ"מרכז על" המייצג מצוינות, מקצוענות, סובלנות ושוויוניות, תחת הדגל "אדם לאדם - אדם". המרכז, ממובילי הרפואה בצפון המדינה, הוא בחירה ראשונה של מטופלים, אנשי סגל וסטודנטים, מוסד למחקר ולהוראה שנטוע עמוק בלב הקהילה. שיתופי הפעולה הרבים עם מרכזים רפואיים בארץ ובעולם, עם מוסדות אקדמיה ועם גופי תעשייה צפויים להעמיק ולהוביל להישגים קליניים ואקדמיים. כיום מקודמת תוכנית אב לגידול בהיקפי הפעילות הרפואית בעשורים הבאים. היעד: כ-2,000 מיטות אשפוז בשנת 2045.

תת קרקעי גדול - הראשון מסוגו בבתי החולים בישראל. במלחמת לבנון השנייה ב-2006 (שבמהלכה המרכז הרפואי קלט כ-1,900 נפגעים) פגע טיל במחלקת העיניים - ובזכות פינוי המטופלים למתחם התת קרקעי לא היו פגיעות בנפש. הקמת מתחמי טיפול קריטיים, ממוגנים בסביבתם הטבעית, יושמה בכל בית חולים בקו עימות לאור הניסיון במרכז הרפואי לגליל.

2008, שיפוץ והתרחבות: לאחר כניסתו לתפקיד של המנהל הנוכחי, פרופ' מסעד ברהום, החל פרויקט שיפוץ ובינוי נרחב שכלל, בין השאר, הקמת מלר"ד חדש וחניון רב קומות. בהמשך נבנו עוד מבנים, נפתחו מחלקות ונוספו שירותים רפואיים.

2014, שם חדש: שמו של בית החולים שונה ל"המרכז הרפואי לגליל".

1962, בעלות ממשלתית: ביוני 1962 בית החולים נעשה רשמית ממשלתי. נפתחו בו מחלקות שיקום, ילדים ופנימית.

1974, אירוע רב נפגעים: במאי 1974 אירעה חדירת מחבלים לבית ספר במעלות. 23 פצועים (22 תלמידים וחיייל) הובהלו לטיפול בבית החולים. כשנה וחצי מאוחר יותר אירע רצח בבית החולים: מנהל המחלקה הפנימית, ד"ר גדעון מגליס, נורה למוות בידי מטופל.

1982, מלחמת לבנון הראשונה: עם פרוץ המלחמה, בית החולים החל לעבוד בנוהל קו עימות לטיפול בנפגעי מלחמה וטרור. מאז הוא מספק מענה לאומי בעתות חירום.

1991, בינוי מיוחד: לאחר מלחמת המפרץ, החל להבנות בניין האשפוז, ומאוחר יותר נבנה בניין האגף הכירורגי. בשנת 2000 נבנה מתחם חירום